

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

[Data] Nr. [Nr.]
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2021 m. balandžio 26 d. – 2022 m. balandžio 26 d. draudimo laikotarpiui tarp pareiškėjos ir draudiko buvo sudaryta ERGO gyventojų turto ir asmens civilinės atsakomybės draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Draudimo sutartis). Draudimo sutartimi buvo apdraustas pareiškėjai priklausantis gyvenamasis namas. Draudimo liudijime nurodyta, kad turtas yra apdraustas draudimo variantu „Saugus turtas“ ir kad Draudimo sutarčiai yra taikomos Gyventojų turto draudimo taisyklės Nr. 056 (galioja nuo 2020 m. balandžio 6 d.) (toliau – Taisyklės).

2021 m. gegužės 19 d. pareiškėja draudikui pateikė pranešimą apie apdrausto pastato stogui padarytą žalą. Pateiktame pranešime pareiškėja nurodė, kad „nuo kaimynų tujų, kurios auga ant sklypo ribos, apgadinta dalis namo stogo – čerpės. Tujos auga ne pagal taisyklėse nustatytus reikalavimus. Kaimynų daug kartų prašyta išsikasti, persodinti tujas, bet jie į mūsų prašymus nereaguoja. Rašyti raštai, kuriais taip pat buvo prašoma susitvarkyti, tačiau kaimyninio sklypo savininkai tyčia mus ignoruoja. Čerpės yra sugadintos, jos pažaliavo, pasidengė tujų sporomis“ (toliau – Įvykis).

Remdamasi pareiškėjos pranešimu apie Įvykį, draudiko atstovė UAB „Smart Claims“ atliko sugadinto turto apžiūrą. UAB „Smart Claims“ parengtoje Žalos administravimo suvestinėje nurodyta, kad pareiškėja draudiko atstovui pabrėžė, jog „kaimynai nesitvarko tujų ir tai daro tyčia, nekreipdami į mūsų prašymus bei rašomus raštus, taip sukeldami mūsų turtui žalą. Sugadinta dalis namo stogo čerpių.“ Žalos administravimo suvestinėje nurodyta įvykio priežastis – „kliento teigimu, dėl kaimyno tujų atsirado stogo čerpių pakitimai“.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad UAB „Smart Claims“ 2021 m. birželio 7 d. parengė Nuostolių nekilnojamojamam turtui priežasties vertinimą (toliau – Ekspertinė išvada). Ekspertinėje išvadoje konstatuojama, kad apdrausto pastato stogo „danga yra vidutiniškai užteršta dulkėmis, nuosėdomis, vietomis auga samanės. Tai indikuoja, kad stogas nebuvo valomas mažiausiai 1 metus. Užteršimas nėra laikytinas defektu, tai eksploatacijos – dangos nepriežiūros / nevalymo rezultatas. Dėl gretimame sklype augančių tujų nėra fiksuota konkrečių žala stogo dangai. Objektas yra greta miško masyvo, kuris sudaro įprastą poveikį mažaaukščiams pastatams: teršimas dulkėmis, žiedadulkėmis, lapais, spygliais ir pan., kas ir fiksuojama ant čerpių paviršiaus.“

Draudikas 2021 m. birželio 7 d. raštu pareiškėją informavo apie sprendimą dėl Įvykio atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Draudikas pabrėžė, kad Įvykis „neatitinka nei vienos iš apdraustų rizikų sąvokos (staigaus ir netikėto įvykio faktas nenustatytas, žala, kuri atsirado dėl natūralaus susidėvėjimo, atmosferos drėgmės, rūdijimo, erozijos ir kitų panašių natūralių procesų, nėra laikoma draudžiamuoju įvykiu)“.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko sprendimu atsisakyti dėl Įvykio mokėti draudimo išmoką, 2021 m. birželio 7 ir 11 d. draudikui pateiktose pretenzijose nurodė, kad Įvykio aplinkybės nebuvo ištirtos ekspertų ir kad nebuvo nustatyta, jog apdrausto pastato stogo danga buvo sugadinta ne dėl tujų. Pareiškėja pabrėžė, kad Ekspertinėje išvadoje UAB „Smart Claims“

nurodytos aplinkybės yra nepagrįstos. Pareiškėja nurodė, kad UAB „Smart Claims“ teiginys, jog „užteršimas nėra laikytinas defektu, tai eksploatacijos – dangos nepriežiūros / nevalymo rezultatas“, yra neteisingas, kai kalba eina apie žalą, padarytą trečiųjų asmenų“. Pareiškėja taip pat pabrėžė, kad „buvo atlikta ekspertų tik vizualinė apžiūra. Nebuvo paimta nei mėginiai, nei čerpė, kuri būtų konkrečiai ištirta, atlikti tyrimai ir pateiktos konkrečios išvados, kad čerpės užterštos ne nuo tujų sporų. Kaip ekspertai pasižiūrėję tik nuotraukas daro ekspertines išvadas? Tiksliau išvadų net nėra. Pateiktos tik jų vizualiai matytos išvados.“

Pareiškėja taip pat nurodė nesutinkanti su draudiko vertinimu, kad įvykio požymiai atitinka Taisyklėse įtvirtintas įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlygas. Pareiškėjos teigimu, draudžiamąjį įvykį „trečiųjų asmenų tyčia“ sąlygas patvirtina pareiškėjos „kreipimaisi į kaimynus, kad tujas panaikintų, tačiau jų piktavališkumas ir nebendravimas sukėlė tokias pasekmes“.

Draudikas 2021 m. birželio 11 d. atsakyme į pareiškėjos pretenziją nurodė, kad sprendimas dėl atsisakymo mokėti draudimo išmoką yra nekeičiamas. Draudikas pabrėžė, kad Taisyklių 4.3 papunktyje yra įtvirtintos draudžiamąjį įvykį „trečiųjų asmenų tyčinė veika“ sąlygos. Remiantis minėtomis Taisyklių sąlygomis, draudimo išmoka yra mokama dėl vagystės su įsilaužimu, vandalizmo, apiplėšimo ir apdrausto pastato ar jo dalių sugadinimo, sunaikinimo ar pastato dalių vagystės dėl tyčinės trečiųjų asmenų veikos. Apie įvykius dėl trečiųjų asmenų tyčinės veikos pagal Taisyklių II dalies 4.3.1–4.3.4 papunkčių aprašymus (įskaitant raktų vagystę ar atėmimą) būtina pranešti policijai per 24 val. nuo sužinojimo apie tai. Draudimo apsauga negalioja daiktams, apie kurių vagystę, sunaikinimą ar sugadinimą nėra pranešta policijai ir neįrodytas jų turėjimas.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko vertinimu, kad įvykio požymiai neatitinka draudžiamąjį įvykį „trečiųjų asmenų tyčia“ sąlygų, Lietuvos bankui pateiktame prašyme nagrinėti vartojimo ginčą nurodė, kad „apie kaimynų daromą žalą su kaimynais jau kalbėta keli metai. Jie į mūsų prašymus nekreipė dėmesio. Tuomet pradėjome rašyti raštus ir viską fiksuoti video ir foto. Taip pat buvome kreipęsi į Utenos rajono savivaldybės viešosios tvarkos skyrių.“ Pareiškėja taip pat pabrėžė, kad žala apdraustam turtui buvo padaryta dėl trečiųjų asmenų, t. y. „dėl to, kad ant sklypo ribos augančios tujos gadina stogo dangą“. Pareiškėja nurodė, kad UAB „Smart Claims“ atliko įvykio priežasčių vertinimą, tačiau netyrė, nuo kokių medžių buvo užteršta apdrausto pastato stogo danga. Nebuvo „paimta nuo namo čerpių ištyrimui medžiagos ar paimta pati čerpė ištyrimui, būtent kokiomis medžiagomis ir nuo kokių augalų apnašų ji yra apaugusi“. Pareiškėja, nesutikdama su draudiko sprendimu įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, draudikui kėlė reikalavimą atlikti papildomą vertinimą, kuris galėtų pagrįsti arba paneigti pareiškėjos nurodytą draudžiamąjį įvykio faktą – pažeidžiant želdinių priežiūrai keliamus reikalavimus trečiųjų asmenų pasodintų tujų apnašomis apdraustam pastatui padarytą žalą.

Draudikas pateiktame atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi nurodė, kad tada, kai „turtas yra sugadinamas dėl ilgalaikio poveikio, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos. Šiuo atveju draudėjos namo čerpinis stogas net nebuvo sugadintas, tik užterštas dėl natūralaus aplinkos poveikio, nes ilgą laiką buvo nevalytas. Žalos administravimo metu nustatėme, jog tai įvyko ne staiga ir netikėtai, bet dėl ilgalaikių natūralių procesų. Be to, pastatas naudojamas kelis metus, namas yra šalia miško, draudėjos sklype yra pušų, todėl natūralu, kad stogas užterštas dėl ilgalaikio – natūralaus gamtos poveikio, kas šiuo atveju nėra draudimo objektas. Be to, šis įvykis negali būti pripažintas draudžiamuoju, nes nebuvo padaryta žala apdraustam turtui. Šiuo atveju draudėjai tereikia nuvalyti stogą, kuris užterštas ir yra apaugęs samanomis ne dėl kažkieno tyčinių veiksmų, bet dėl natūralaus gamtos poveikio.“

Draudiko teigimu, pareiškėjos nurodytos aplinkybės, kad UAB „Smart Claims“ atliktas įvykio priežasčių vertinimas yra neišsamus, laikytinos nepagrįstomis. Draudikas nurodė, kad UAB „Smart Claims“ ekspertai, atlikę apdrausto pastato stogo apžiūrą, nustatė, kad „molinių čerpių stogo dangai, kuriai, savininkų teigimu, yra daroma žala, nėra užfiksuota jokio koncentruoto – išorinio – mechaninio poveikio. Danga yra geros būklės, nes čerpės nėra susikilusios, iškilnotos ir ar kitaip pažeistos, tik vidutiniškai užteršta dulkėmis, nuosėdomis, vietomis auga samanos, kas yra įprasta pastatams, esantiems greta miškų ar parkų. Apdraustas turtas yra greta miško, kuris daro įprastą poveikį mažaukščiems pastatams: teršimas dulkėmis, žiedadulkėmis, lapais, spygliais ir pan. Kaimyniniame sklype esančios tujos yra nutolę nuo draudėjos namo per 5 metrus, todėl jokio poveikio daryti negali.“

Draudikas taip pat nurodė, kad, remiantis Taisyklių 4.3 papunkčio sąlygomis, „piktavališką bei tyčinę trečiųjų asmenų veiką turi nustatyti policijos pareigūnai. Pats pranešimo faktas apie turto sugadinimą nereiškia, kad įvykis bus pripažintas draudžiamuoju, tai turi

patvirtinti atitinkama institucija. Todėl jeigu tujos ir užteršė stogą, tai buvo tęstinis, bet ne staigus ir netikėtas procesas. Todėl šis įvykis neatitinka ir tyčinės trečiųjų asmenų veikos apibrėžimo, kadangi kaimynų veiksmuose nėra tyčios." Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė neturintis pagrindo keisti priimto sprendimo dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Dėl įvykio požymių atitikties draudimo sutartimi apdraustos draudimo apsaugos sąlygoms

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Draudimo sutartis sudaroma standartinių sutarties sąlygų – draudiko parengtų draudimo rūšies taisyklių – pagrindu prisijungimo būdu (Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 2 straipsnio 28 dalis). Draudimo rūšies taisyklėse turi būti nustatyti draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai (Draudimo įstatymo 92 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktai).

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas bei kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007). Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimties, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos išmokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamą įvykiu atveju (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009). Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamą įvykiu požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017).

Nagrinėjamu atveju apdraustam turtui teikiamos draudimo apsaugos apimtis yra apibrėžta Draudimo sutarties sąlygose. Kaip minėta, draudimo liudijimo duomenys patvirtina, kad pastatas buvo apdraustas draudimo variantu „Saugus turtas“. Minėto draudimo varianto sąlygos yra įtvirtintos Taisyklių 5 punkte.

Taisyklių 5.1 papunktyje nustatyta, kad draudimo išmoka yra mokama dėl staigus ir netikėto apdrausto turto sugadinimo, sunaikinimo arba netekimo draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu dėl bet kokio įvykusio įvykio, išskyrus šiame ir II dalies 6 skyriuje išvardytus nedraudžiamuosius įvykius. Todėl, remiantis Draudimo sutarties sąlygomis, darytina išvada, kad, sudarydamos sutartį Draudimo sutarties šalys susitarė, kad draudikas už pareiškėjos mokamą Draudimo sutartyje nustatytą draudimo įmoką įsipareigojo išmokėti draudimo išmoką dėl draudimo sutarties galiojimo metu įvykusio staigus ir netikėto įvykio, kuris neatitinka Taisyklėse įtvirtintų nedraudžiamųjų įvykių požymių.

Pareiškėja nurodė, kad įvykis atitinka draudimo varianto „Saugus turtas“ draudžiamą įvykiu sąlygas, nes žala buvo padaryta dėl trečiųjų asmenų tyčinės veikos.

Remiantis Lietuvos bankui pateiktais dokumentais, nustatyta, kad 2021 m. balandžio 19 d. raštu pareiškėja kreipėsi į greta apdrausto pastato esančio pastato savininkus, nurodydama, kad žemės sklype, kuriame yra pastatytas greta apdrausto pastato esantis gyvenamasis namas, yra pasodintos tujos, „nesilaikant augalų (šiuo atveju tujų) sodinimo taisyklių, t. y. atstumų nuo sklypo ribos, aukščio ribojimų“. Pareiškėja 2021 m. balandžio 19 d.

rašte nurodė, kad „tujos nuo mūsų sklypo įsigijimo datos nėra tvarkomos, genimos bei prižiūrimos. Dalis jų šaknų ir šakų yra mūsų sklypo riboje. Tujų sporos gadina mūsų namo stogą dangą – čerpes (auga samanės).“ Pareiškėja 2021 m. balandžio 19 d. rašte greta apdrausto pastato esančio gyvenamojo namo savininkams kėlė reikalavimą atlyginti dėl tujų poveikio pareiškėjai priklausančio gyvenamojo namo stogui padarytą žalą („padengti išlaidas už sugadinto dalie stogo čerpių pakeitimą“).

Pareiškėja Lietuvos bankui taip pat pateikė greta apdrausto pastato esančio gyvenamojo namo savininkams adresuoto 2021 m. kovo 22 d. rašto kopiją. Minėtu raštu gretimo pastato gyventojai buvo informuoti apie pareiškėjos „planuojamą statyti segmentinę tvorą“. 2021 m. kovo 22 d. rašte nurodyta, kad su sklypu, kuriame yra apdraustas pastatas, „besiribojančio sklypo dalis yra užsodinta tujomis, kurių aukštis yra daugiau nei 3 metrai ir kurios yra išsišakojusios, neprižiūrimos ir teršiančios sklypą bei jų šakos ir šaknys trukdys tvoros statymui“.

Be to, Lietuvos bankui pateiktų dokumentų duomenys patvirtina, kad pareiškėja 2020 m. rugsėjo 8 d. Utenos rajono savivaldybės Viešosios tvarkos skyriui pateikė prašymą įpareigoti greta apdrausto pastato esančio gyvenamojo namo savininkus „iškasti tujas su šakomis nuo sklypo ribos, sutvarkant, atstatant žemės reljefą į buvusį“. Pareiškėja Utenos rajono savivaldybei nurodė, kad „tujos pasodintos nesilaikant pagal teisės aktus nurodytą atstumų. Tujos neprižiūrimos, negenimos, ko pasekoje, toje vietoje neauga veja, jų šakos jau yra mūsų sklypo zonoje. Apie aukščiau išdėstytą situaciją yra daug kartų kalbėta ir bendrauta su kaimynais, tačiau jie nesiima jokių veiksmų.“ Utenos rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus 2020 m. rugsėjo 22 d. raštu pareiškėja buvo informuota, kad „pagal šiuo metu galiojančių Utenos rajono savivaldybės želdinių apsaugos taisyklių, patvirtintų 2008 m. balandžio 30 d. Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-115, 24.1 papunkčio reikalavimus krūmų ir gyvatvorių sodinimo atstumas nuo kaimyninio sklypo ribos turi būti ne mažesnis nei 1 m. Taisyklių 39.1 papunktyje įtvirtinta nuostata, kad privačioje žemės valdoje esančius želdinius, kurie nėra priskirtini saugotiniams, savininkai ir valdytojai tvarko savo nuožiūra, nepažeisdami kaimyninių žemės sklypų savininkų, valdytojų ir naudotojų interesų. Tačiau šiuo atveju nustatyti, ar tujų šakos išlenda į Jūsų žemės sklypą ir tuo pažeidžia Jūsų interesus negalime dėl neaiškios tarp šių sklypų esančios ribos.“

Vertinant pareiškėjos Lietuvos bankui nurodytas aplinkybes apie įvykio požymių atitiktį Taisyklėse įtvirtintoms draudžiamųjų įvykių sąlygoms, taip pat susirašinėjimo su draudiku, greta apdrausto pastato esančio gyvenamojo namo savininkais ir Utenos rajono savivaldybe duomenis, darytina išvada, kad pareiškėja iš esmės teigė, jog apdraustam pastatui padarytą žalą lėmė greta apdrausto pastato esančio gyvenamojo namo savininkų veiksmų neteisėtumas, t. y. želdinių tvarkymas, pažeidžiant pareiškėjos, kaip kaimyninio žemės sklypo ir namų valdos savininkės, interesus (t. y. užteršiant apdrausto pastato stogą tujų sporomis).

Svarbu pažymėti, kad, pastatą apdraudus draudimo variantu „Saugus turtas“, be Taisyklių 4 punkte išvardytų draudžiamųjų įvykių sąlygų, taip pat yra taikoma draudimo apsauga dėl bet kokių staiga ir netikėtai draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu įvykusių įvykių, lėmusių žalos apdraustam pastatui atsiradimą. Todėl, draudikui nustačius, kad trečiųjų asmenų veiksmų neteisėtumas sukėlė staigų ir netikėtą draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu įvykusį įvykį (kuris sąlygojo žalos apdraustam pastatui atsiradimą), draudimo išmoka pagal draudimo varianto „Saugus turtas“ sąlygas turėtų būti mokama, neatsižvelgiant į tai, kad nebuvo nustatytos visos Taisyklių 4.3 papunktyje įtvirtintos draudžiamąjo įvykio „trečiųjų asmenų tyčinė veika“ sąlygos (t. y. sąlygos, kad žala apdraustam pastatui buvo padaryta trečiųjų asmenų tyčia, kad piktavališkos veikos faktą patvirtino policija ir pan.). Remiantis Draudimo sutarties šalių nustatytomis sutarties sąlygomis, pažymėtina, kad šalys susitarė dėl platesnės draudimo apsaugos taikymo, neapsiribojant vien tik Taisyklių 4.3 papunktyje įtvirtintomis sąlygomis, tačiau susitariant, jog draudimo išmoka bus mokama dėl bet kokio staiga ir netikėto įvykio, įvykusio draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu (taip pat ir staiga ir netikėto draudimo sutarties galiojimo metu įvykusio įvykio, kurį lėmė trečiųjų asmenų veiksmai).

Vertinant, ar nagrinėjamu atveju pareiškėjos nurodyti trečiųjų asmenų (greta apdrausto pastato esančio gyvenamojo namo savininkų) veiksmai, pareiškėjos teigimu, lėmė žalos apdraustam pastatui atsiradimą, atitinka Draudimo sutartyje įtvirtintas draudimo varianto „Saugus turtas“ sąlygas, yra būtina nustatyti: 1) ar įvykis įvyko staiga ir netikėtai, taip pat 2) ar įvykis įvyko Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu.

Remiantis Lietuvos bankui pareiškėjos pateikto Utenos rajono savivaldybės

administracijos 2020 m. rugsėjo 22 d. Nutarimo nutraukti (nepradėti) administracinio nusižengimo bylos teiseną duomenimis, nustatyta, kad pareiškėjai ir jos vyrui 2008 metais įsigijus žemės sklypą, tujos jau augo. Pažymėtina, kad minėtas Nutarimas, kuris buvo priimtas 2020 m. rugsėjo 8 d. pareiškėjos kreipimosi pagrindu, įsigaliojo dar iki Draudimo sutarties sudarymo (kaip minėta, Draudimo sutartimi teikiamos draudimo apsaugos įsigaliojimo pradžia – 2021 m. balandžio 26 d., o pareiškėja prašymą Utenos rajono savivaldybei dėl trečiųjų asmenų želdinių (tujų), pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, nepriežiūros pateikė 2020 m. rugsėjo 8 d.). Lietuvos bankui pareiškėjos pateiktą greta apdrausto pastato esančio gyvenamojo namo savininkams adresuotą 2021 m. kovo 23 d. ir 2021 m. balandžio 19 d. raštų duomenys taip pat patvirtina, kad pareiškėja pretenzijas tretiesiems asmenims dėl želdinių nepriežiūros ir tujų pareiškėjos turtui (sklypui ir namo stogui) daromos žalos taip pat pateikė iki Draudimo sutarties įsigaliojimo. Be to, minėtų pareiškėjos pateiktų dokumentų duomenys patvirtina, kad pareiškėja tretiesiems asmenims nurodė aplinkybes apie tęstinio pobūdžio žalą, tačiau nepateikė duomenų, kad tai buvo staigus ir netikėtas įvykis.

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėja ir pačiame prašyme nagrinėti vartojimo ginčą nurodė, kad dėl greta apdrausto pastato esančio namo savininkų neteisėtų veiksmų žala apdraustam turtui yra daroma keletą metų (pareiškėjos teigimu, „apie kaimynų tujų daromą žalą su kaimynais kalbėta jau keli metai“). Be to, pareiškėja draudikui 2021 m. gegužės 19 d. pateiktame pranešime apie įvykį taip pat nurodė aplinkybes apie tęstinio pobūdžio žalą, pabrėždama, kad „kaimynų daug kartų buvo prašyta išsikasti, persodinto tujas, rašyti raštai“. Todėl pareiškėjos draudikui ir Lietuvos bankui nurodytos aplinkybės bei pateiktuose dokumentuose įtvirtinti duomenys patvirtina, kad pareiškėjos nurodyta žala apdrausto pastato stogui dėl kaimyniniame sklype augančių ir, pareiškėjos teigimu, neprižiūrimų tujų buvo daroma ilgą laiką (keletą metų) ir pareiškėjos nurodyti žalos atsiradimo požymiai buvo pastebėti iki Draudimo sutarties įsigaliojimo. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad įvykio požymiai neatitinka draudimo varianto „Saugus turtas“ draudžiamąjį įvykio požymių, t. y. draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu įvykusio staigus ir netikėto įvykio sąlygų.

Šiame kontekste taip pat pažymėtina, kad CK 6.996 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog draudimas taikomas visiems draudžiamiesiems įvykiams, įvykusiems po draudimo sutarties įsigaliojimo, jeigu draudimo sutartyje nenustatyta ko kita. Jeigu draudimo sutartyje nustatyta taikyti draudimą ir draudžiamiesiems įvykiams, įvykusiems iki draudimo sutarties įsigaliojimo, tai tokia sąlyga galioja, jeigu draudimo sutarties šalys apie draudžiamąjį įvykį, kuris įvyko iki draudimo sutarties įsigaliojimo, nežinojo.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai pavirtina, kad Draudimo sutarties šalys, sudarydamos sutartį, nesusitarė dėl CK 6.996 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos išimties, pagal kurią draudimo apsauga gali įsigalioti ir iki draudimo sutarties įsigaliojimo, taikymo. Be to, Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, jog pareiškėja apie nurodytą draudžiamam pastatui greta sklypo, kuriame yra pastatas, augančių tujų daromą žalą žinojo dar prieš sudarant Draudimo sutartį. Draudimo apsauga, vadovaujantis CK 6.996 straipsnio 3 dalimi, įvykiui nebūtų teikiama, nes draudimo išmokos, įvykus pareiškėjos nurodytam įvykiui, mokėjimas neatitiktų draudimo sutarties, kaip rizikos sutarties, esmės. Kaip minėta, Draudimo sutarties esmė yra ta, jog draudėjas perleidžia draudikui už atlygį – draudimo įmoką – įvykio, kuriam šalys suteikia draudžiamąjį įvykio statusą, atsiradimo (draudimo) riziką (CK 6.987 straipsnis). Draudimo įstatymo 2 straipsnio 26 dalyje nurodyta, kad draudimo rizika – tikėtinas pavojus, gresiantis draudimo objektui. Jeigu įvykis, kuriam šalys suteikia draudžiamąjį įvykio statusą, sutarties įsigaliojimo momentu jau yra įvykęs ir tokia aplinkybė yra žinoma draudėjui, draudimo rizika neegzistuoja. Neegzistuojančiai draudimo rizikai draudimo apsauga negali būti teikiama. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visumos vertinimu, taip pat Draudimo sutarties šalių sutartomis sąlygomis bei CK 6.996 straipsnio 3 dalies nuostatomis, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai įvykio nepripažino draudžiamuoju pagal draudimo variantui „Saugus turtas“ Draudimo sutartimi teikiamos draudimo apsaugos sąlygas.

Dėl Taisyklėse įtvirtintų Įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlygų taikymo

Nagrinėjamu atveju draudikas nurodė, kad įvykis atitinka Taisyklių 6.11 papunktyje įtvirtintas įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlygas.

Taisyklių 6.11 papunktyje nustatyta, kad nedraudžiamųjų įvykių nuostoliais draudikas laiko nuostolius, atsiradusius dėl natūralaus susidėvėjimo, atmosferos drėgmės, rūdijimo, erozijos ir kitų panašių natūralių procesų. Draudikas įvykio požymių atitiktis Taisyklių 6.11 papunkčio sąlygoms vertinimą grindė Ekspertinės išvados duomenimis. Ekspertinėje išvadoje

nurodyta, kad „apžiūrėjus stogo dangą iš molinių čerpių, kuriai, savininko teigimu, yra daroma žala, nėra koncentruoto išorinio / mechaninio poveikio. Danga yra geros būklės, čerpės nėra suskilusios, iškilnotos ir ar kitaip pažeistos. Danga yra vidutiniškai užteršta dulėmis, nuosėdomis, vietomis auga samanės, kas yra įprasta pastatams, esantiems greta miškų / parkų.“ Ekspertinėje išvadoje taip pat nurodyta, kad ant apdrausto stogo buvo užfiksuotas greta pastato esančio miško masyvo poveikis, t. y. pastato stogo teršimas dulėmis, žiedadulėmis, lapais, spygliais ir pan.

Nesutikdama su draudiko vertinimu, kad Ekspertinės išvados duomenys pagrindžia Taisyklių 6.11 papunktyje nurodytas nuostolius dėl natūralių procesų, atitinkančių nedraudžiamą įvykio sąlygas, atsiradimo aplinkybes, pareiškėja, teigė, kad UAB „Smart Claims“ ekspertas neištyrė, jog apdrausto pastato apžiūros metu užfiksuotas augalų poveikis pastato stogui negalėjo atsirasti dėl greta pastato augančių tujų. Pareiškėja draudikui kėlė reikalavimą ištyrėti, ar ant pastato matomi augalų poveikio požymiai galėjo atsirasti dėl tujų sporų ir dulkių ant pastato stogo nusėdimo (remiantis pareiškėjos 2021 m. balandžio 19 d. greta apdrausto pastato esančio gyvenamojo namo savininkams adresuoto rašto duomenimis, darytina išvada, kad, pareiškėjos vertinimu, UAB „Smart Claims“ užfiksuotos ant apdrausto pastato augančios samanės atsirado dėl greta apdrausto pastato augančių tujų poveikio).

Taisyklių 6.9 papunktyje nustatyta, kad draudikas nedraudžiamą įvykio nuostolius laiko nuostolius dėl augalų apdraustam pastatui padarytos žalos. Aplinkybių dėl draudiko atsisakymo atlikti papildomą augalų, galėjusių lemti nuosėdų (samanų) ant apdrausto pastato susidarymą, pobūdžio tyrimą vertinimas yra teisiškai nereikšmingas, nes net ir nustatytus, kad žala apdraustam pastatui buvo padaryta dėl greta pastato augančių tujų sporų, tokio įvykio požymiai atitiktų Taisyklių 6.9 papunktyje įtvirtintas įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlygas.

Be to, pareiškėja neginčija UAB „Smart Claims“ Ekspertinėje pažymoje nurodytų aplinkybių, kad draudiko atstovas neužfiksavo jokio staigaus ir netikėto įvykio, t. y. „mechaninio / koncentruoto poveikio apdraustam turtui“, požymių. Pareiškėja tiek draudikui, tiek Lietuvos bankui nurodė, kad žala atsirado dėl greta apdrausto pastato augančių augalų tęstinio poveikio turtui. Remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais ir Draudimo sutarties šalių nustatytomis sutarties sąlygomis, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai vertino, jog įvykio požymiai atitinka Draudimo sutartyje įtvirtintas įvykių pripažinimo nedraudžiamaisiais sąlygas.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes, pažymėtina, kad pareiškėjos draudikui keliamas reikalavimas taikyti draudimo apsaugą (t. y. išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią apdraustam pastatui padarytą žalą) yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

[Pareigų pavadinimas]

[Vardas ir pavardė]